KLUCZ ODPOWIEDZI · DLA NAUCZYCIELA

Sprawdzian: Świat po II wojnie światowej i zimna wojna

Grupa A

1. (1 pkt) **B**

2. (1 pkt) **C**

3. (4 pkt) **1. P; 2. P; 3. F; 4. F** — po 1 pkt za zdanie

4. (4 pkt) **1–B, 2–C, 3–D, 4–A** — po 1 pkt za parę

5. (2 pkt) **(1) Plan Marshalla; (2) Chruszczow** — po 1 pkt za lukę

6. (2 pkt) Przykładowa odpowiedź: Linia Curzona, rząd komunistyczny. Utrata Kresów, 45 lat pod ZSRS.
Punktacja: Postanowienia(1)+konsekwencje(1).

7. (2 pkt) Przykładowa odpowiedź: Odbudowa, containment. 13 mld dol. Cud gospodarczy, podział Europy.
Punktacja: Cele(1)+skutki(1).

8. (3 pkt) Przykładowa odpowiedź: Doktryna powstrzymywania, sformułowana przez amerykańskiego dyplomatę George'a Kennana, zakładała aktywne przeciwdziałanie ekspansji wpływów komunistycznych i radzieckich na świecie bez otwartej wojny ze Związkiem Radzieckim. Realizowano ją m.in. poprzez plan Marshalla (1947), oferujący pomoc gospodarczą krajom Europy Zachodniej zagrożonym wpływami komunistycznymi, oraz poprzez utworzenie sojuszu wojskowego NATO w 1949 roku, mającego powstrzymać ewentualną agresję radziecką.
Punktacja: Wyjaśnienie istoty doktryny (1 pkt) + przykład jej realizacji, np. plan Marshalla, doktryna Trumana, utworzenie NATO (2 pkt). Maks. 3 pkt.

9. (3 pkt) Przykładowa odpowiedź: Plan Marshalla (1947, sekretarz stanu George Marshall) -- USA przeznaczyły ok. 13 mld USD na odbudowę Europy Zachodniej zniszczonej wojną. Cel: gospodarcza stabilizacja Europy chroniąca ją przed komunizmem. Stalin zmusił kraje Europy Wschodniej (w tym Polskę) do odrzucenia pomocy jako ingerencji. Skutek: gospodarcze i polityczne rozdzielenie Europy na zachodni blok (NATO, EWG) i wschodni (Kominform, RWPG) -- podwaliny zimnej wojny.
Punktacja: 1 pkt za treść i skalę Planu (ok. 13 mld USD, odbudowa Europy Zachodniej). 1 pkt za motywację polityczną USA (powstrzymywanie komunizmu). 1 pkt za odrzucenie przez ZSRS i podział Europy na dwa bloki. 3 pkt.

10. (3 pkt) Przykładowa odpowiedź: Pierestrojka i głasnost — próba modernizacji. Ruchy niepodległościowe, Jesień Narodów 1989. Pucz moskiewski VIII 1991, rozpad ZSRS XII 1991 — 15 nowych państw.
Punktacja: Reformy (1 pkt) + rozpad bloku (1 pkt) + rozpad ZSRS (1 pkt). Razem 3 pkt.

Grupa B

1. (1 pkt) **A**

2. (1 pkt) **A, B**

3. (4 pkt) **1. P; 2. P; 3. P; 4. F** — po 1 pkt za zdanie

4. (4 pkt) **1–C, 2–A, 3–D, 4–B** — po 1 pkt za parę

5. (2 pkt) **(1) Plan Marshalla; (2) Chruszczow** — po 1 pkt za lukę

6. (2 pkt) Przykładowa odpowiedź: Syjonizm, Balfour, mandat, 1948. Wojny: 1948, 1967, 1973, Camp David.
Punktacja: Geneza(1)+etapy(1).

7. (2 pkt) Przykładowa odpowiedź: Główną przyczyną dekolonizacji było osłabienie europejskich metropolii w wyniku II wojny światowej, a także wzrost ruchów narodowowyzwoleńczych w koloniach i antykolonialne stanowisko USA (Karta Atlantycka z 1941 r.) oraz ZSRS. Proces rozpoczął się w Azji: w 1947 r. niepodległość uzyskały Indie i Pakistan, a następnie m.in. Indonezja i państwa Indochin – Francja przegrała tam wojnę kolonialną (1946–1954). Kulminacją w Afryce był Rok Afryki 1960, gdy powstało 17 nowych państw. Część kolonii uzyskała niepodległość na drodze pokojowej, inne po wojnach z metropoliami.
Punktacja: 1 pkt – przyczyny: osłabienie europejskich mocarstw kolonialnych w wyniku II wojny światowej, wzrost ruchów narodowowyzwoleńczych w koloniach, antykolonialne stanowisko USA (Karta Atlantycka z 1941 r.) i ZSRS. 1 pkt – przebieg: niepodległość Indii i Pakistanu (1947) oraz innych państw Azji (m.in. Indonezji, państw Indochin), wojny kolonialne (np. francuska wojna w Indochinach 1946–1954), Rok Afryki 1960 – powstanie 17 nowych państw. Maks. 2 pkt.

8. (3 pkt) Przykładowa odpowiedź: Polityka powstrzymywania zakładała zatrzymanie ekspansji komunizmu bez bezpośredniej wojny z ZSRR. Realizowano ją przez pomoc gospodarczą (plan Marshalla), sojusze wojskowe (NATO) i interwencje, np. w Korei.
Punktacja: 1 pkt – cel: zatrzymanie rozprzestrzeniania się komunizmu; 1 pkt – metody: pomoc gospodarcza lub sojusze wojskowe; 1 pkt – trafny przykład, np. doktryna Trumana, plan Marshalla, NATO, wojna w Korei.

9. (3 pkt) Przykładowa odpowiedź: Michaił Gorbaczow, od marca 1985 r. sekretarz generalny KC KPZR, rozpoczął politykę pierestrojki, czyli przebudowy gospodarki i systemu, a w jej ramach wprowadził głasnost (jawność) – złagodzenie cenzury i swobodniejszą debatę publiczną. Osłabienie kontroli Moskwy umożliwiło Jesień Narodów 1989 r.: obrady Okrągłego Stołu i częściowo wolne wybory w Polsce, otwarcie muru berlińskiego 9 listopada 1989 r. i upadek rządów komunistycznych w kolejnych państwach bloku. W sierpniu 1991 r. przeciwnicy reform podjęli w Moskwie nieudaną próbę puczu, co przyspieszyło rozpad państwa: 8 grudnia 1991 r. przywódcy Rosji, Ukrainy i Białorusi podpisali porozumienie białowieskie, a 26 grudnia 1991 r. ZSRS formalnie rozwiązano.

10. (3 pkt) Przykładowa odpowiedź: Rywalizacja USA-ZSRS.
Truman→Korea/Kuba→détente→Reagan→Gorbaczow→rozpad.
Punktacja: Istota(1)+etapy(1)+zakończenie(1).

Skala ocen (orientacyjna, 25 pkt w każdej grupie)

bardzo dobry (5)	23–25 pkt
dobry (4)	19–22 pkt
dostateczny (3)	13–18 pkt
dopuszczający (2)	8–12 pkt
niedostateczny (1)	0–7 pkt

Progi: 90%, 75%, 50%, 30%. Progi w Twojej szkole mogą być inne. W zadaniach otwartych uznaj każdą odpowiedź poprawną merytorycznie, także sformułowaną inaczej niż przykład.

Ten sprawdzian online, z wyjaśnieniem każdej odpowiedzi: **matury-online.pl/sprawdzian/historia/zimna-wojna**. Nauczyciele i korepetytorzy ułożą własną kartę z banku ponad 20 tys. zadań: **matury-online.pl/dla-korepetytorow**.